

Politik för gestaltad livsmiljö

Artikelnr: Ku18:05

Tryck: Elanders 2018

Produktion: Kulturdepartementet

Foto: © Ewa Stackelberg Titel: Fotogram 3. Ur serien: Summertime (2014)

Politik för gestaltad livsmiljö

I propositionen Politik för gestaltad livsmiljö (prop. 2017/18:110) tas ett helhetsgrepp om arbetet med den gestaltade livsmiljön. Propositionen utgör samtidigt en samlad nationell arkitekturpolicy. Ambitionen är att arkitekturens, formens och designens bidrag till samhällsbygget ska tas tillvara fullt ut, till nytta och glädje för alla. Att en sådan utveckling kan komma till stånd är av väsentlig betydelse för samhällets framåtskridande och kräver ökad medvetenhet och tydliga ambitioner på alla beslutsnivåer.

Arkitektur, form och design påverkar alla människor dagligen och handlar i grunden om livskvalitet. Ambitionen är ett samhällsbygge som sätter människan i centrum, där fler ska få leva och bo i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara miljöer. Med perspektivet gestaltad livsmiljö följer en helhetssyn på formandet av livsmiljön i vilken arkitektur, form och design ses som ett sammanhållet område.

Med det perspektivet som grund är det människan och människans behov som blir utgångspunkten för hur livsmiljön utformas. Perspektivet innefattar inte bara arkitektur, form och design, utan också bland annat konst, historiska sammanhang och sociala värden.

I Sverige har de värden som kan skapas genom arkitektur, form och design under en lång tid ak-

tivt tagits tillvara. Utvecklingen av välfärdslandet Sverige och bygget av ett samhälle för alla har tagit sig tydliga uttryck i hur livsmiljöer i samhället gestaltats. Det gäller att nu ta tillvara dessa goda förutsättningar och vidareutveckla arbetet med att skapa gestaltade livsmiljöer av högsta kvalitet som kan möta nya behov i samhället. Samhällsutvecklingen medför nya villkor för hur miljöer bör utformas för att människor ska uppleva stimulans och trivsel. Det handlar om kvalitet, attraktivitet och hållbarhet. Det offentliga har ett stort inflytande över gestaltningen av livsmiljön, men ansvaret för utvecklingen inom arkitektur-, form- och designområdet delas av många.

Den gestaltade livsmiljön berör flera politikområden utifrån olika utgångspunkter vilket fordrar en medvetenhet om arkitektur-, form- och designfrågornas bety-

delse inom berörda områden. Det kan bland annat gälla samhällsplanering, boende, kultur och konstnärlig gestaltning, miljö, sociala frågor, utbildning, forskning, transporter, handel och tillgänglighets- och konsumentpolitik, vilka alla på ett eller annat sätt tydligt påverkar och påverkas av hur byggnader, anläggningar, produkter, tjänster och system utformas.

Att gestalta en hållbar livsmiljö handlar om att organisera komplexa och ibland motstridiga intressen till en helhet. I begränsningarna ryms dock ofta gestaltningens möjligheter. Att leda den processen är arkitektens, designerns eller i vissa fall även konstnärens särskilda yrkeskompetens och uppgift. Att skapa goda förutsättningar för detta arbete är av väsentlig betydelse för att kreativitet och konstnärlig kvalitet ska kunna präglade samhällsutvecklingen.

Kvalitet, attraktivitet och hållbarhet

Kvalitet i arkitektur, form och design handlar om att skapa värden, inte bara för beställaren och brukaren, utan även för det omgivande samhället och framtida generationer. Att värna om kvalitet är en ständigt närvarande utmaning i samhällsbygget, där många perspektiv måste samspe- la med varandra.

Väl gestaltade och funktionel- la livsmiljöer, med framträdande estetiska och konstnärliga värden och beständiga material, ökar triv- seln och därmed människors livs- kvalitet. Livsmiljön, och särskilt boendet, har en grundläggande betydelse för människors hälsa och välbefinnande.

En gestaltning av hög kvalitet är en investering i alla hållbarhetens di- mensioner. Om kortsiktiga ekono- miska aspekter överordnas andra hänsyn riskeras grundläggande värden i människors liv och likaså samhällets långsiktiga hållbarhet, inte minst vad gäller möjligheter- na till ekologisk balans. En gestalt- ningsprocess där ett miljömässigt perspektiv står i förgrunden kan ge stora vinster i form av en effektiv energi- och resursanvändning, ma- terialval som inte belastar natur- miljön och vardagsmiljöer fria från farliga kemiska ämnen.

En känsla av tillhörighet och stolthet över den gemensam- ma miljön bidrar till att bygga ett samhälle som håller ihop. Ge- staltningen av den byggda miljön är därför en fråga om jämlikhet i samhället. Ett medvetet arbete med arkitektur, form och design kan bidra till att bryta segrega- tion och utjämna socioekonomis- ka skillnader. Det kräver en om- sorgsfull och långsiktig planering av städer och samhällen, både sett till den större helheten och till de- taljerna, där det krävs hög kvalitet i varje enskild byggnad och plats som gestaltas.

Den fysiska miljön ska stödja människors behov, men för många människor utgör den ändå ofta en begränsning. Det kan handla om fysiska hinder, men också om en brist på trygghet. Genom en om- sorgsfull gestaltning av livsmil- jön kan olika former av ojämlikhet och fysiska hinder motverkas, och bidra till ett mer jämställt och jäm- likt samhälle.

I så viktiga demokratiska proces- ser som stadsplanering och byg- gande utgör, är barns och ungas perspektiv viktiga. Barns livs- chanser kan förbättras av att växa upp i en god bebyggd miljö och på motsvarande sätt försämrats av

att växa upp i en bristfällig sådan. Att barn och unga har tillgång till de miljöer de behöver för sin ut- veckling är därför av största vikt. Det krävs ett inkluderande arbete där barn och unga ges utrymme och inflytande. Barns och ungas bästa bör komma i främsta rum- met vid beslut om den gestaltade livsmiljön som rör dem.

Ett kvalificerat arbete med arki- tektur, form och design är också en grund för ett innovativt nä- ringsliv som bidrar till styrkan i samhällsekonomin. Även i det sammanhanget utgör arkitektur, form och design en betydande re- surs i utvecklingen av ett långsik- tigt hållbart samhälle.

Mål för arkitektur, form och design

I en tid där miljöhoten och klimatförändringarna gör sig alltmer påmind, där värnandet av en levande demokrati är mer angeläget än på länge, där nya levnadsmönster skapar förändrade behov, och där migration, fortsatt urbanisering och teknikutveckling både ställer nya krav och ger nya möjligheter, har bedömningen gjorts att målen för arkitektur-, form- och designområdet behöver förnyas. Frågor om arkitektur, form och design har en avgörande betydelse i samhällsbygget, genom den stora påverkan den gestaltade miljön har på alla människors vardag. Medveten och omsorgsfull arkitektur, form

och design kan bidra till en god utveckling för samhällen och ökad livskvalitet för människor i alla delar av landet. För att de värden som arkitektur, form och design kan bidra med ska förverkligas är det dock viktigt att också se dessa konstformers självklara egenvärde.

Det är samtidigt av största betydelse att många har kunskap om den gestaltade livsmiljön och vad som formar dess utveckling samt att det förs ett omfattande och dynamiskt offentligt samtal om vad som byggs och produceras, om hur våra miljöer, städer och landsbygder, offentliga platser, bostäder

och omgivande föremål gestaltas, fungerar och påverkar människor. Det är ett viktigt led i den demokratiska utvecklingen.

Det nationella målet, ett övergripande mål och sex preciseringar, är styrande för statens initiativ när det gäller arbetet med gestaltade livsmiljöer, arkitektur, form och design och kan vara vägledande för kommuner och landsting. Målen kompletterar andra nationella mål som berör den gestaltade livsmiljön. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslag i propositionen Politik för gestaltad livsmiljö och antagit det nya målet och preciseringarna.

Nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Det ska uppnås genom att:

- hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden,
- kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids,
- det offentliga agerar förebildligt,
- estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas,
- miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla, och
- samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

1

Hållbarhet och kvalitet ska inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden

De miljöer som skapas är till för människors liv i vardagen. Människor ska inte bara bo och arbeta, utan också leva. Ett omsorgsfullt gestaltningsarbete skapar värden som har stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet, men det stärker också hållbarheten över tid. Nya byggnader och platser som uppförs och skapas i dag kommer sannolikt att finnas kvar under flera generationer. Ambitionen bör vara att de ska kunna ge upphov till stolthet – dels hos dem som planerar, bygger och förvaltar, dels hos dem som ska bo, verka och leva där, nu och i framtiden. Investeringar i god kvalitet lönar sig, inte bara i bättre miljöer för individ och samhälle, utan även rent ekonomiskt genom lägre förvaltningskostnader i den byggda miljön på sikt. Det offentliga, kommuner, landsting och stat, som har att företräda allmänintresset, har ett stort ansvar för detta perspektiv. Det som byggs och formges har inverkan på hur alla hållbarhetens dimensioner kan hanteras. Ett professionellt arbete med arkitektur, form och design stärker sammantaget förmågan att hitta lösningar på många av utmaningarna för att nå en hållbar samhällsutveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt. Det är därför angeläget att hållbarhets- och kvalitetsaspekter betonas. Med perspektivet gestaltad livsmiljö som utgångspunkt kan arkitektur, form och design bidra aktivt i arbetet för att motverka segregation. Metoder som byggs upp kring gestaltningsprocesser kan bidra till ökad inkludering och ökat demokratiskt deltagande.

Kunskap om arkitektur, form och design ska utvecklas och spridas

Högre utbildning och forskning inom arkitektur, form och design är en förutsättning för att arbetet med hållbara gestaltade livsmiljöer ska kunna utvecklas. Det är angeläget att kunskap inom området är öppet tillgänglig och möjlig att bearbeta. Arkitektur, form och design är också fält där praktisk kunskap, erfarenhet och omdömesförmåga är centrala. Den praktiska kunskapsutvecklingen har stor betydelse både för att kunskap byggs kring konkreta och angelägna frågor och för att stärka praktikernas möjligheter att utveckla goda lösningar i dialog med beställare och brukare. Gestaltningen av livsmiljön är ett omvittnat komplext och mångfacetterat kunskapsområde. I många fall framhålls bristen på kunskap som orsak till beslut som leder till brister i funktion, hållbarhet och gestaltning. Kunskapsområdets bredd innebär att ingen enskild aktör kan omfatta hela bilden. Metoder för att etablera och bibehålla en kreativ samverkan mellan relevanta aktörer är därmed centrala att utveckla.

Det offentliga ska agera förebildligt

Staten har i olika roller ett stort ansvar att agera föredömligt – inte minst som byggherre och fastighetsförvaltare. Kommuner och landsting bör agera föredömligt som beställare i skapandet av offentliga miljöer, i byggande och förvaltning, för att utforma och förvalta livsmiljöer med allsidig hållbarhet och hög kvalitet. Kommunerna har också ett särskilt ansvar att agera som förebild vid skapandet av allmänna platser och vid lokalisering av kommunala verksamheter. Det offentliga är också sammantaget landets största arbetsgivare och bör därför vara en förebild i utformningen av arbetsmiljöer. Offentliga aktörer kan också gå före och visa framkomliga vägar för nytänkande. Innovationer är nödvändiga för en hållbar utveckling och stärker såväl offentliga verksamheter som de företag som levererar varor och tjänster till denna verksamhet. Ett medvetet upphandlingsförfarande i offentlig sektor är grundläggande för att säkra kvalitet och hållbarhet. En föredömlig upphandling kan främja både effektivitet och utveckling genom införande av innovationer och nya lösningar.

2

3

4

Estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden ska tas tillvara och utvecklas

Arkitektur, form och design är viktiga kulturyttringar och konstformer. Den ständigt pågående interaktionen mellan människa och den omgivande miljön är en viktig, men ofta inte tillräckligt uppmärksammas, dimension av vardagen. Den estetiska bearbetningen gör skillnad – görs den noggrant och med omsorg skapar den positiva värden för människor och samhälle. Konsten har stor betydelse för att skapa offentliga rum med långsiktiga kvaliteter. Det är därför viktigt att det konstnärliga arbetet tidigt införlivas i samhällsbyggets processer. När samhället utvecklas snabbt är det viktigt att skapa goda förutsättningar både för bevarande och utveckling av den byggda miljön. Estetiska och kulturhistoriska värden har stor betydelse för utvecklingen av hållbara och attraktiva livsmiljöer. Ett helhetsperspektiv på den gestaltade livsmiljön innefattar även förvaltning, underhåll och vård av den befintliga bebyggelsen. Ett samhälles historia och sammanhang är i stor utsträckning förkroppsligat i den byggda och gestaltade miljön. Att höra hemma och känna trygghet på en plats handlar om förhållandet till de människor som finns där, men också om förtroendet för miljön och en tillit till dess beständighet.

Miljöer ska gestaltas för att vara tillgängliga för alla

Med medveten och väl genomtänkt arkitektur, form och design kan den gestaltade livsmiljön bidra till en gemenskap i samhället som inkluderar alla. En systematisk tillämpning av universell utformning och design, som säkerställer att miljöer, produkter och tjänster fungerar för personer i alla åldrar och med olika funktionsförmågor, bör därför vara ambitionen.

5

Samarbete och samverkan ska utvecklas, inom landet och internationellt

För att ta tillvara potentialen i arkitektur, form och design som verktyg i samhällsbygget krävs förmåga att anlägga tvärssektoriella perspektiv och att se till helheten. I stor utsträckning handlar detta om att i kreativa processer hantera målkonflikter. Många aktörer bär gemensamt ansvaret för den gestaltade livsmiljön och för att arbetet inom området kontinuerligt ska utvecklas. Det handlar bland annat om kommuner, länsstyrelser och ett antal nationella statliga myndigheter och andra statligt finansierade aktörer, vars verksamheter har direkta eller indirekta beröringspunkter med arkitektur, form, design och gestaltad livsmiljö. En lång rad företag, organisationer och andra aktörer är också verksamma inom området. Universitet och högskolor är andra viktiga aktörer. Alla dessa aktörer bör eftersträva att utveckla samarbete och samverkan för att gemensamt hantera den komplexitet som ryms i arbetet med att utveckla den gestaltade livsmiljön. En globaliserad värld innebär samarbete, utbyte och kunskap över nationsgränser. Internationella kontakter och samarbeten främjar och utvecklar alla samhällsområden, och det gör sig tydligt gällande i fråga om arkitektur, form och design, där ett sådant utbyte många gånger är en förutsättning för utveckling.

6

Insatser för hållbara gestaltade livsmiljöer

Samling för hållbara gestaltade livsmiljöer

Det behövs en kraftsamling för hållbara gestaltade livsmiljöer genom en breddad och stärkt kompetens inom området arkitektur, form och design. Ansvariga myndigheter ska ha en god kännedom om områdets olika aktörer och bidra till stärkta nätverk. Det handlar också om en ingående kunskap om regelverk och processer samt om estetik och gestaltning som kan utgöra stöd till berörda aktörer. Därför bör Boverket, ArkDes (Statens centrum för arkitektur och design), Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd verka gemensamt för att stimulera utveckling av hållbara gestaltade livsmiljöer genom bland annat metodutveckling och spridning av goda exempel. Boverket ska ha en samordnande roll i arbetet.

Utvecklad roll för Boverket

Det behövs ett tydligare samlat ansvar för samordning, kompetensstöd och främjande insatser till offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå, i frågor om arkitektur och gestaltad livsmiljö, i syfte att bland annat bidra till hög arkitektonisk kvalitet i hela landet. Boverket har fått i uppdrag att stärka sitt arbete med arkitektur och gestaltad livsmiljö och myndigheten ska inom upp-

draget bland annat samordna och initiera insatser om hur statliga myndigheter kan bidra till ökad arkitektonisk kvalitet samt bedriva ett främjande och vägledande arbete om de kommunala verktyg som påverkar arkitektur och planering.

Staten som förebild

De statliga myndigheterna har ett ansvar för att agera förebildligt för att bidra till hållbara gestaltade livsmiljöer. Fortifikationsverket, Naturvårdsverket, Sjöfartsverket, Statens fastighetsverk, Svenska Kraftnät och Trafikverket har, utifrån sina respektive förutsättningar, som statliga myndigheter som förvaltar fastigheter ett särskilt ansvar. Dessa myndigheters arbete kommer därför att följas upp. De miljöer och fastigheter som staten bestämmer över har stor påverkan på många människors dagliga liv. Det är angeläget att på bästa sätt utveckla och förvalta den arkitektur, design och gestaltning som påverkar människors vardag. Staten har även i andra roller än som fastighetsförvaltare möjlighet att agera på ett förebildligt sätt vad gäller gestaltning.

Upphandling

För att uppnå största möjliga värde i en upphandlad vara,

tjänst eller entreprenad bör den upphandlande myndigheten eller enheten på ett professionellt sätt behandla alla kvalitetsdimensioner. Upphandlande myndigheter och enheter behöver fortsatt stöd i denna uppgift vad avser arkitektur, form och design. Boverket, Statens centrum för arkitektur och design, Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd bör därför inom ramen för myndigheternas fördjupade samverkan verka för en god utveckling av hur kvalitetsdimensioner för arkitektur, form och design bättre kan tas tillvara vid offentliga inköp. Arbetet ska ske i samverkan med Upphandlingsmyndigheten.

Offentliga rum

De offentliga miljöerna utgör viktiga gemensamma rum i samhället av stor betydelse för många människors vardag. Ett exempel är vårdens miljöer, som både berör och är angeläget för många människor. Boverket har därför fått i uppdrag att samla kunskap om hur hög arkitektonisk kvalitet i planering, byggande, inredning, drift och förvaltning av vårdens miljöer kan implementeras och med utgångspunkt i det ta fram vägledning för kommuner, landsting och berörda privata aktörer.

Plats för barn och unga

Barns och ungas bästa bör komma i främsta rummet vid beslut om den gestaltade livsmiljön som rör dem. Boverket har därför fått i uppdrag att ta fram en vägledning för kommuner och andra huvudmän för kvalitativ, tillgänglig och hållbar gestaltning av förskolors och skolors fysiska miljö, såväl inomhus som utomhus.

Kulturhistoriska värden

En politik för arkitektur, form och design kan bidra till att en

mångfald av kulturmiljöer bevaras, används och utvecklas, genom att kulturmiljön betraktas som en utgångspunkt för gestaltningen av livsmiljön. Perspektivet gestaltad livsmiljö innebär en helhetssyn där kulturarvet och kulturmiljön är självklara delar. Riksantikvarieämbetet har fått i uppdrag att samla och redovisa kunskap om och goda exempel på hur kulturhistoriska värden kan integreras och tas till vara i plan- och byggprocesser.

Konst i gemensamma miljöer

Statens konstråd ska verka för stärkt kunskapsutveckling för offentlig konst i gestaltning av gemensamma miljöer, så att konst, arkitektur, form och design kan samspela i olika ny- och ombyggnadsprocesser. Arbetet ska utföras i samarbete med andra berörda myndigheter. Inom ramen för detta arbete bör stöd även ges till lokala fria konstaktörer som arbetar med delaktighetsprocesser i utformandet av gemensamma miljöer.

Kvalitet i arkitektur, form och design handlar om att skapa värden, inte bara för beställaren och brukaren, utan även för det omgivande samhället och framtida generationer.

Andra initiativ som bidrar till hållbara gestaltade livsmiljöer

Agenda 2030 och New Urban Agenda

År 2015 antogs 17 globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. Flera av målen berör bostads- och landskapsfrågor, varav mål 11 handlar om att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. New Urban Agenda som antogs 2016 utgör ett ramverk för det globala arbetet med hållbar stadsutveckling. Sverige ska ha en ledande roll internationellt inom hållbar stadsutveckling. Här är såväl de globala hållbarhetsmålen som FN:s strategi för bostäder och hållbar stadsutveckling, New Urban Agenda, centrala.

Satsningar för hållbara bostäder och bostadsområden

Ett antal åtgärder har vidtagits för att skapa fler bostäder och mer hållbara boendemiljöer. Ett investeringsstöd har införts för att främja byggandet av nya hyresbostäder och nya bostäder för studerande med en högre energiprestanda än de generella kraven för nyproduktion. Tanken är att investeringsstödet ska bidra till att det byggs fler och mer energieffektiva bostäder med hyror som gör det möjligt för fler hushåll att efterfråga dem. Stöd kan också sökas för renovering och energieffektivi-

sering av befintliga hyresbostäder i områden med socioekonomiska utmaningar, samt för att bygga nya eller rusta upp befintliga utemiljöer i dessa områden. Stöden syftar till att stimulera renovering och energieffektivisering av hyresbostäder och till att åstadkomma utemiljöer som förbättrar livskvaliteten genom att stimulera till aktivitet och social gemenskap. Genom utemiljöstödet kan till exempel lekplatser, mötesplatser, ytor för spontanidrott och parkanläggningar byggas och renoveras på sätt som bevarar eller utvecklar ett bostadsområdes gestaltning.

Smarta städer

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan även skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt, till exempel genom infrastrukturlösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Sverige har stora möjligheter att hålla fast vid sin position som föregångsland för hållbar stadsutveckling, och det blir då

viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som i dag finns tillgängliga. För att stärka utvecklingen av smarta städer har ett samverkansprogram för smarta städer inrättats. Genom att testa nya lösningar bidrar programmet till ett mer hållbart samhälle samtidigt som det öppnar upp för näringslivet och stärker Sveriges konkurrenskraft. Genom kunskapsutbyte och samverkan sätts människans behov i centrum i den smarta staden.

Minskad segregation

Det finns i dag en utveckling mot ökad segregation i städerna och växande klyftor i Sverige. Skillnaderna mellan olika bostadsområden i en och samma stad eller kommun kan vara mycket stora vad gäller arbetslöshet, livslängd, skolresultat, inkomst, bidragsberoende, samhällsservice, hälsa, valdeltagande, utsatthet för brott och otrygghet. Det finns även skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar inom bostadsområden. Reformprogrammet för minskad segregation syftar till att förbättra situationen i områden med socioekonomiska utmaningar och att motverka strukturella orsaker till segregation. Programmet fokuserar bland annat på att minska boendesegregationen, lyfta

skolorna, minska långtidsarbetslösheten, stärka demokratin och bekämpa brottsligheten.

Levande städer

I strategin för Levande städer presenteras en samlad politik för hållbar stadsutveckling. Det är Sveriges första nationella stadsutvecklingsstrategi. Strategin fokuserar på mål för hållbara städer liksom politik för i huvudsak städernas transporter och grönska samt innovativt och hållbart byggande. Det övergripande målet är att hållbara städer ska vara inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö. Närhet gör att det är enkelt att leva sitt vardagsliv och ta sig fram med hållbara transporter, som till exempel gång och cykel. Helhetssyn i planeringen tillsammans med smarta lösningar bidrar till städer där människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt.

Rådet för hållbara städer

Ett råd för hållbara städer, som ska verka för att genomföra politiken för hållbar stadsutveckling, har inrättats. Rådet ska vara ett forum för myndighetscheferna vid de myndigheter som är strategiskt viktiga för det långsiktiga arbetet

med en hållbar stadsutveckling. Rådet ska årligen redovisa en samlad åtgärdslista som myndigheterna genomfört eller planerar att genomföra. Rådet ska även redovisa förslag till åtgärder som helt eller delvis ligger utanför de deltagande myndigheternas ansvarsområden samt lämna förslag på eventuella frågor som behöver utredas.

Stadsmiljöavtal

För att främja en ökad andel persontransporter med cykel och kollektivtrafik i städer inrättades stadsmiljöavtalen 2015. Stödet innebär möjligheter för kommuner och landsting att få upp till 50 procent i statlig medfinansiering till infrastruktur för kollektivtrafik och sedan 2017 även för cykling. För att öka möjligheterna för mer genomarbetade förslag samtidigt som det ges möjlighet till att genomföra mer tidskrävande åtgärder och motprestationer har Stadsmiljöavtalen förlängts. Satsningen på stadsmiljöavtal uppgår för 2018 till 1 miljard kronor och ingår i den ekonomiska ramen för den nationella transportinfrastrukturplanen för 2018–2029.

Klimatklivet

Kommuner, företag, organisationer med flera kan ansöka om stöd

för åtgärder som minskar klimatpåverkan. Ett flertal av åtgärderna bidrar till en hållbar stadsutveckling. Fram till slutet av september 2018 har stöd beviljats till över 20 000 laddpunkter för elfordon som medför minskade utsläpp av växthusgaser, luftförorening och buller. Andra exempel är stöd till utbyggnad av fjärrvärmesät, informationsinsatser för bland annat hållbar arbetspendling och energieffektivisering i flerbostadshus.

Inriktning för träbyggande

Sverige har en lång tradition av att bygga i trä och en fortsatt utveckling av träbyggandet har stor betydelse för flera politiska mål och samhällsutmaningar. Den tekniska utvecklingen har skapat förutsättningar för en ökad användning av trä, särskilt inom bostadsbyggandet, och det finns potential för en utveckling och tillväxt av det industriella träbyggandet. Ett ökat industriellt träbyggande av hållbart producerad skogsråvara bör främjas för att öka klimatnyttan, bostadsbyggandet, export och sysselsättning i hela landet. Ett flertal åtgärder har därför vidtagits för att utveckla svenskt industriellt träbyggande och främja ett mer hållbart byggande.

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se